

вирівнювання рівнів розвитку регіональних соціально-економічних систем держави. Проте вважаємо, що політика, спрямована на вирівнювання рівнів розвитку регіональних соціально-економічних систем держави, не є актуальною, так як вона не зацікавлює як слабзорозвинені регіони так і високорозвинені до пошуку подальших шляхів підвищення рівня конкурентоспроможності, зменшуючи, при цьому, рівень розвитку конкурентного середовища регіональних соціально-економічних систем держави в цілому.

Джерела та література

1. Синельникова Б.В. Податкова політика як фактор виходу з економічної кризи / Синельникова Б.В., Хорошилова Н.А. // Фінанси України. – 2001. - №2. - С.12-16.
2. Тарангул Л.Л. Фактори фінансової стійкості регіону / Тарангул Л.Л., Горленко І.О. // Роль фінансово-кредитної системи у стимулюванні економічного зростання в Україні. - Луцьк.: Надстир'я. - 1999. – С.154-159.
3. Соціально-економічні дослідження в перехідний період. (щорічник наукових праць) / [відп. ред. М.І.Долішній]. – Львів.: Інститут регіональних досліджень, 1996. – 330 с

Єфремова А.О., Скороход І.

УДК 330

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Актуальність проблеми. Управління інвестиційними проектами виявляється унаслідок активного розвитку ринка інвестицій в останні роки. Ефективна діяльність підприємства у довгостроковій перспективі забезпечення високих темпів їх розвитку і підвищення конкурентоспроможності в умовах переходу до ринкової економіки значною мірою визначається рівнем їх інвестиційної активності і діапазоном інвестиційної діяльності.

Комплекс питань, пов'язаних із здійсненням інвестиційної діяльності підприємства, вимагає глибоких знань теорії і практичних навиків ухвалення управлінських рішень в області вибору інвестиційної політики і найбільш ефективних її напрямків і форм [1].

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Розробці теоретичних і практичних аспектів проблем накопичення інвестиційного ресурсу та вдосконалення процесів інвестування проектів присвячені роботи багатьох вчених-економістів: Пересади А.А., Майорової Т. В., Луціва Б.Л., Куриленко Т.П., Жукова В.В., Завгороднього А.Г., Вознюк Г.Л., Партин Г.О., Гетьман О.О., Шаповал В. М., Тарасенко Н.Б., Борщ Л.М, та інші.

Мета дослідження. Мета даної статті полягає в дослідженні інвестиційної діяльності підприємств, а також визначення актуальних форм і методів впровадження інвестицій до для розвитку і стабільного функціонування підприємства.

Викладення основного матеріалу. Одне із складних завдань, що стоять перед будь-яким нормально працюючим підприємством, - вигідне вкладення грошових і інших ресурсів з метою здобуття максимального доходу. Таке вкладення засобів з боку підприємства у виробничу і фінансову сфери, а також в сферу звернення називається інвестиційною діяльністю.

Термін *інвестиції* (від англ. investments) означає «вкладати». У широкому сенсі цього інвестиції є довгострокове вкладення капіталу з метою здобуття доходу і прибутку. При цьому під вигодою необхідно розуміти не лише здобуття підприємством додаткового прибутку, але і збереження досягнутого рівня рентабельності, зниження можливих збитків, розширення круга клієнтів, завоювання нових ринків збуту продукції і послуг, перемога в конкурентній боротьбі і тому подібне.

Розрізняють види інвестицій *реальні (капітальні), фінансові (портфельні)*.

Реальні інвестиції - це вкладення грошей в капітальне будівництво, розширення і розвиток виробництва, створення нових основних фондів, реконструкцію старих фондів або їх технічне переозброєння, формування кадрів підприємства, науково-дослідні і дослідно-конструкторські розробки. Інвестування в матеріальну сферу є надзвичайно важливим для підприємств реального сектора, оскільки забезпечує стабільний розвиток їх виробничої діяльності [2].

Фінансові інвестиції - це придбання коштовних паперів, акцій, облігацій, інших фінансових інструментів, вкладення грошей на депозитні рахунки в банках під відсотки. За відсутності проекту і можливостей капітальних вкладень удаються до фінансових інвестицій. Наприклад, компанія може придбати контрольний пакет акцій перспективного підприємства, завдяки якому зможе робити прямий вплив на його роботу і приймати вигідні для себе рішення, у тому числі і в інвестиційній діяльності цього підприємства.

У Законі України "Про інвестиційну діяльність" [2] інвестиції трактують як всі види майнових і інтелектуальних цінностей, які вкладаються в об'єкти підприємницькою і іншої діяльності, в результаті якої створюється прибуток(дохід) або досягається соціальний ефект.

До таких цінностей относят:

- грошові кошти, цільові банківські вклади, паї, акції і інші коштовні папери;
- двіжмове і нерухоме майно;
- імушественніе права, наступні з авторського права, досвід і інші інтелектуальні цінності;

- сукупність технічних, технологічних і інших знань, оформлених(але не запатентованих) у вигляді технічної документації, навиків і виробничого досвіду, необхідних для організації того або іншого вигляду виробництва;
- права користування землею, водою, ресурсами, будівлями, спорудами, устаткуванням і інші майнові права;
- другие цінності.

Таким чином приріст капіталу за рахунок інвестицій можна назвати процесом інвестування.

Для обліку, аналізу і підвищення ефективності інвестицій необхідна їх науково обґрунтована класифікація як на макро-, так і на мікрорівні. Продумана та в науковому плані обґрунтована класифікація інвестицій дає змогу не тільки їх грамотно враховувати, а й аналізувати рівень їхнього використання і на цій основі отримувати об'єктивну інформацію щодо розробки та реалізації ефективної інвестиційної політики.

Науковий і практичний інтереси викликає класифікація інвестицій та її узагальнення з метою використання у вітчизняній практиці. Так, німецький професора А.Д. Вайрріх запропонував таку класифікацію інвестицій: інвестиції в майно (матеріальні інвестиції) – інвестиції в будівлі, споруди, устаткування, запаси матеріалів; фінансові інвестиції – придбання акцій, облігацій та інших цінних паперів (ЦП); нематеріальні інвестиції – інвестиції на підготовку кадрів, дослідження та розробку новітньої технології, рекламу.

У зарубіжній літературі наводиться класифікація портфельних інвестицій за ознакою впливу на фірму та контролю за нею (акції цієї фірми придбані інвестором) – це, зокрема, інвестиції, які:

- мають суттєвий вплив (придбання більш ніж 20 %, але менш ніж 50 % акцій, які мають право голосу);
- забезпечують контроль, якщо інвестор володіє більш ніж 60 % акцій з правом голосу;
- дозволяють встановити контроль і несуттєво впливають (володіння менш ніж 20 % акцій з правом голосу);
- не дозволяють встановити контроль, але суттєво впливають (володіння більш ніж 20 %, але менш ніж 50 % акцій з правом голосу);
- забезпечують контроль при володінні більш ніж 20 %, але менш ніж 50 % акцій материнської компанії та 100 % акцій дочірньої компанії.

Така класифікація важлива для формування оптимальної структури портфельних інвестицій на підприємстві [4].

Використовуючи комбінаторне поняття інвестицій, Ж. Перар виділяє такі типи інвестицій:

- для заміни або підтримання робочого стану обладнання;
- розширення за допомогою збільшення виробничих потужностей;
- розширення діяльності за допомогою створення нових видів продукції;
- науково-дослідницькі роботи;
- просування товару та реклами;
- участі в капіталі інших підприємств;
- обов'язкові інвестиції (на запобігання забрудненню навколишнього середовища, інвестиції в соціальну сферу та ін.);

І.О. Бланк пропонує, на нашу думку, найбільш комплексну класифікацію інвестицій (рис. 1).

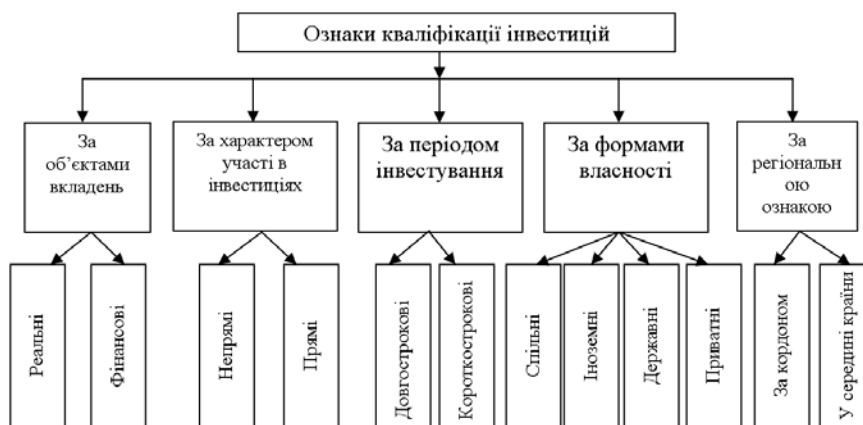

Рис. 1. Ознаки класифікації інвестицій за І.О. Бланком.

У науковій літературі подаються й інші класифікації інвестицій, які, з погляду авторів, мають право на життя як у практичному плані, так і в науковому. Вони дають змогу детальніше охарактеризувати інвестиції та проводити аналіз з метою підвищення ефективності їх використання. Але в сучасних умовах цих класифікацій недостатньо.

Наведена нижче класифікація інвестицій є найбільш придатною для використання на підприємстві (рис. 2). Перевага цієї класифікації над іншими полягає в тому, що вона дає справжнє уявлення про мету підприємства щодо інвестицій, та по суті, ця класифікація характеризує інвестиційний портфель

підприємства. Оптимізація портфеля з мінімізацією ризику та максимізацією отримання економічної вигоди (збільшення капіталу та доходу) є однією з найважливіших проблем на підприємстві.

Рис. 2. Інвестиції підприємства [3].

На особливу увагу заслугове класифікація джерел інвестування [3]. Вони складаються з трьох основних блоків і підрозділяються на зовнішніх і внутрішніх.

Аналіз цілей, функцій і особливостей відтворення інвестицій дозволяє визначити їх сукупність різного вигляду засобів, вкладених для формування комплексної ресурсної бази відтворення товарів і послуг з метою здобуття економічного, соціального, науково-технічного і іншого ефектів.

Як видно з рисунку, в такому механізмі виділяють три блоки. Перший блок- теоретичні основи і взаємоузгоджені стратегії розвитку економіки інвестиційної діяльності, а також оцінки економічного розвитку держави і інвестиційного клімату. Другий- механізми державного регулювання у сфері інвестування. Третій- напрямку активізації інвестиційної діяльності.

Особливо актуальною стає необхідність в підвищенні ефективності при використанні існуючих інвестиційних ресурсів. Це завдання не нове, але дороги її рішення мають бути переглянуті.

Проаналізувавши можна виділити такі напрями:

- фінансування прибуткових інвестиційних проектів і цільових програм за допомогою бюджету розвитку;
- активізація ринкових механізмів в інвестиційній сфері, включаючи введення контрактної системи, конкурсного відбору вискоєфективних інвестиційних проектів, їх правового і комерційного гарантування;
- розвиток інноваційного підприємництва;
- розширення об'ємів лізингових операцій;
- розробка нових форм мотивації і контролю для ефективного використання інвестицій.

Джерела та література:

1. Кузнєцова А. Я. Фінансування інвестиційно-інноваційної діяльності : монографія / А. Я. Кузнєцова; Ін-т екон. прогнозування НАН України. – Л. : Львів. банків. ін-т НБУ, 2005. – 320 с.
2. Ковалев В. В. Методи оцінки інвестиційних проектів / В. В. Ковалев. – М. : Финансы и статистика, 2009. – 144 с.
3. Кісіль М. І. Тенденції і напрями активізації інвестиційного процесу / М. І. Кісіль // Економіка АПК. – 2008. – № 4. – С. 66-71.
4. Маленко Е. Інвестиційна привлекательність и ее повышение : [Электронный ресурс] / Е. Маленко. – Режим доступа : www.cfin.ru